

Gezondheid

Suzanne Agterberg-Rouwhorst uit Kortzenhoef gaat het hele land door om lezingen en cursussen over autisme te geven. Afgelopen vrijdag verscheen haar tweede boek over autisme.

'Leraren zijn een beetje monddood gemaakt'

Suzanne Agterberg-Rouwhorst schrikt nog vaak van de kennis en houding rondom autisme. „Na haar diagnose kreeg mijn dochter een handboek met als titel

Nog steeds te weinig

Sjors ten Tije
s.ten.tije@hollandmediacombinatie.nl

Kortzenhoef * „Ik was vroeger echt een rotkind”, vertelt Suzanne Agterberg-Rouwhorst, gedragspecialist op het gebied van autisme. „Achteraf had ik graag toen al 'een stempel' gekregen. Dan wist ik dat ik anders deed, omdat ik anders wás.” Agterberg was als kind te sociaal, eerlijk en impulsief. Ze werd niet begrepen en kreeg daardoor vooral straf. „Altijd zeiden ze dat ik 'mijn kop boven het maaveld' uitstak en te druk was. Dat maakt je heel erg onzeker. Ik ging mijn gedrag aanpassen, maar werd daar juist heel ongelukkig van.” Pas recent ontdekte ze dat ze naast ADHD ook een vorm van autisme heeft. Na de middelbare school volgde ze de PABO en werd ze juf. Agterberg wilde het namelijk anders doen dan de juffen en meesters waar ze zelf mee te maken gehad. Toch wilde ze meer. Haar aandacht voor 'het speciale kind' bleef en ze be-

gon aan de opleiding Speciaal Onderwijs. Twintig jaar lang werkte ze op verschillende scholen in het Gooi, waar ze merkte dat er te weinig kennis en begrip voor autisme was. „Dat moet echt veranderen”, vertelt ze gepassioneerd. Op de scholen waar Agterberg werkte, waaronder het speciale onderwijs, ging ze mentorschappen aan en gaf ze faalangstraining aan kinderen. Daarin bleef ze zich ontwikkelen: in 2014 studeerde ze cum laude af op de masteropleiding SEN (Special Educational Needs) en won ze prijzen voor haar onderzoek. „Ik merkte dat er een grote behoefte was voor mijn aanpak en visie”, vertelt ze.

Ijsberg

Op de keukentafel ligt een herkenbare afbeelding van een ijsberg: boven water is alleen de top te zien, maar onder water zit er véél meer. „Zo is het bij autisme ook”, zegt Agterberg. „Op het eerste gezicht zie je bij een persoon met autisme alleen het gedrag, dat zit

aan de oppervlakte. Maar daar achter gaat veel meer schuil. Onder het water kunnen we niks aanpassen, daarboven wel.” De kennis over dat wat er 'onder water' zit is er volgens Agterberg nog te weinig. „Tijdens lezingen en cursussen probeer ik mensen te leren waar bepaald gedrag vandaan komt en hoe je daar mee om kunt gaan. Ik merk dat veel leraren nog niet snappen dat gedrag vaak voortkomt uit andere oorzaken dan je in eerste instantie denkt. Zelfs wanneer dat wel bekend is, weten ze niet of ze daar iets mee mógen doen. Leraren zijn een beetje monddood gemaakt.” Tijdens een van haar lezingen vroeg een leraar of hij wel iets mocht aanpassen voor een kind met autisme. De vraag verbaasde Agterberg. „Een aanpassing kan heel klein zijn en een heel groot effect hebben. Neem een kind dat door autisme heel druk kan zijn. Laat hem of haar dan even vijf minuten naar de gang of toilet gaan, kan 'dat hoofd er even af.’”

Of dat leidt tot andere problemen of pesterijen? „Het zal niet altijd even makkelijk gaan, maar ik geloof dat iedereen elkaar kan begrijpen en accepteren als je weet waar iemand last van heeft.” Toch maakt Agterberg duidelijk dat het niet zo moet zijn dat mensen met autisme kunnen doen wat ze willen. „Niet alleen de ander moet zich aanpassen, ze hebben zelf ook verantwoordelijkheid. Je moet weten wat je hebt, en daar moet je mee om proberen te gaan.” Haar tweede boek, 'Vind je eigen weg met jouw autisme', is daar dan ook voor bedoeld. Het kind met autisme wordt daarin direct op een heldere manier aangesproken. Door middel van tekeningen, afbeeldingen en reflectievragen probeert Agterberg het kind te laten begrijpen wat hij of zij precies heeft en hoe hij of zij daar vervolgens mee om kan gaan. „Maar tegelijkertijd is het ook handig voor ouders, begeleiders en mensen in het onderwijs”, vertelt ze. Terwijl er veel kritiek is op het

'Autistisch, wat nu...?'. Geloof je toch niet?!”

kennis over autisme

'bestempelen' van kinderen met een diagnose, is Agterberg daar juist een voorstander van. „Toen ik een kind was, dacht ik dat ik me gewoon niet goed gedroeg. Nu weet ik dat het bij mij hoorde. Dan had ik het geaccepteerd en had ik geweten hoe ik aan mijn omgeving hulp kon vragen, er beter mee om kon gaan.”

Voordeel

Mensen met autisme die weten wat ze hebben en zelf snappen waar hun gedrag vandaan komt, kunnen zich volgens Agterberg beter aanpassen aan hun omgeving. „In veel gevallen is autisme ook iets heel positiefs. Als je weet wat je hebt, kun je dat in jouw voordeel laten werken.” Agterberg doelt op bijvoorbeeld sterke concentratie of oog voor detail. „Laten we het dus positief bekijken. En niet zoals het 'handboek' dat mijn dochter kreeg na haar diagnose. Daar stond in koeienletters voorop: 'Autistisch, wat nu...?'. Geloof je toch niet!” Daarom pleit Agterberg ervoor dat

we gaan begrijpen wat autisme precies is. Want, zo legt ze uit, autisme is iets heel menselijks. „We vinden het moeilijk te begrijpen en als we de media moeten geloven, is het een vreselijke stoornis. Maar we moeten gewoon leren dat autisme iets heel divers en echt geen stoornis is. Als ik geen autisme had, gaf ik waarschijnlijk nog 'gewoon' les in groep 5.” Agterberg ontdekte dat ze een bijzondere drive, focus en doorzettingsvermogen heeft waardoor ze is gekomen waar ze nu is. Toch bekend ze dat het niet altijd makkelijk is om daar mee om te gaan. „Ik merkte dat ik communicatief sterk ben en goed kan praten. Maar ik ben gevoelig voor drukte. Kom ik daar in van die congressalen, vol met mensen. Vroeger probeerde ik die chaos in mijn hoofd uit te schakelen en mee te doen. Maar nu weet ik dat ik gewoon even alleen in een ruimte kan gaan zitten om rustig te worden. Ik gun het iedereen die eigen weg te vinden.”

'Bij mensen zonder autisme zijn die paden net grote snelwegen'

Kortzenhoef * Afgelopen vrijdag presenteerde Suzanne Agterberg-Rouwhorst op het jaarlijkse congres van de Nederlandse Vereniging voor Autism haar tweede boek, genaamd 'Vind je eigen weg met jouw autisme'. Voor zich heeft ze allerlei plaatjes en tabellen liggen. Ze komen uit het boek dat is bedoeld om jongeren hun autisme beter te leren begrijpen. Agterberg wijst naar een tabel met allerlei competenties. „Mensen hebben verschillende kwaliteiten. Iemand kan moeite hebben met emoties, maar communicatief heel sterk zijn. Pas als je op veel van dat soort punten een bepaalde score behaalt, dan heb je een vorm van autisme. Maar dat is

dus eigenlijk heel menselijk.” Ook andere afbeeldingen zijn verhelderend. Zo laat ze twee plaatjes zien van getekende neuropaden in onze hersenen. „Bij mensen zonder autisme zijn die paden heel breed, een soort snelwegen. Maar bij iemand met autisme zit het hoofd helemaal vol met allerlei kleine paden. Dat zorgt voor chaos, maar daarom ben je in sommige dingen ook heel goed. Weet je dat van jezelf, dan kun je daarmee proberen om te gaan.” Helder taalgebruik, duidelijke afbeeldingen en reflectievragen maken het boek bruikbaar voor kinderen. Zaterdag 17 november is Suzanne Agterberg-Rouwhorst van 14.00 tot 15.00 uur aanwezig bij

De cover van het boek.

boekhandel Voorhoeve in Hilversum om met mensen in gesprek te gaan en boeken te signeren.

'Achteraf had ik zelf graag een stempel gekregen'

Gezondheid